

UITHANGBORDEN TE GENT (Vervolg)

Gevelstenen waarop symbolisch bepaalde BEROEPEN werden afgebeeld, waren er natuurlijk ook. Zelfs de laatste jaren werden ook nog dergelijke reliëfs vervaardigd.

Boven de ingang van de stadscrèche op de *Bevrijdingslaan*, werd omstreeks 1970 een gepolychromeerd reliëf ingemetseld. Het beeldt een liggende kinderverzorgster uit die een kind in de arm houdt terwijl een ander speelt. De beeldhouwer van die gevelsteen was Walter de Buck.

Aan een gevel waar sanitaire artikelen worden verhandeld, hangt een reliëf waarop een badende vrouw is te zien, een permanent uithangteken voor de zaak. Ook deze gevelsteen is vrij recent.

Heel wat ouder is deze, ingemetseld aan de façade van een 18de-eeuws huis in de *Burgstraat*. Daarop staat een standaardmolen omringd van rococovolutes. Deze steen werd in 1916 vernieuwd maar in het *Museum voor Stenen Voorwerpen* bevindt zich het oorspronkelijke, zeer verweerde, kalkstenen exemplaar.

Op de *Coupure Rechts*, aan een der ingangen van de rijksveeartsenij-school, ziet men een sober opgevatte, zinnebeeldige gevelsteen waarop de genezer Asklepïos met de gevleugelde staf en de slangen is afgebeeld. Dat reliëf werd ca 1950 door beeldhouwer Geo Verbanck vervaardigd. Een soortgelijke gevelsteen van dezelfde kunstenaar hangt, sinds 1951, aan een huis op de *Oude Houtlei*.

Eveneens recent is deze, voor enkele jaren in de gevel van een apotheek op de *Galgenberg* gemetseld. De gepolychromeerde keramiek stelt een (Egyptische ?) kruidenbereider voor met een mortier in de linkerhand.

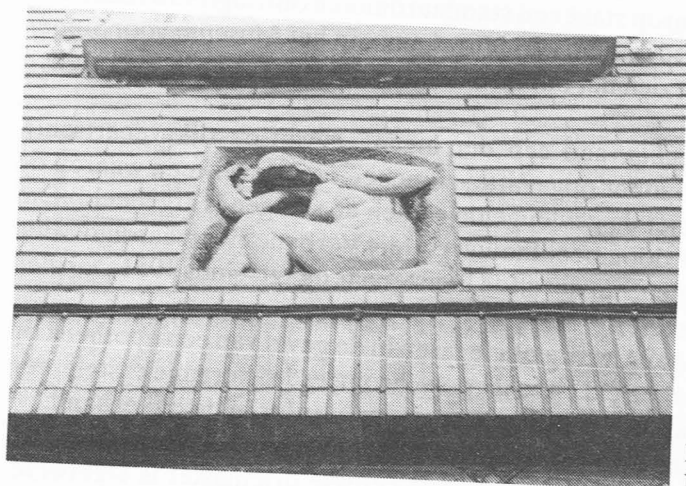
Op de *Graslei*, boven de ingang van het "Gildehuis der Vrije Schippers" zit het bekende reliëf waarop een zestiende-eeuwse driemaster is afgebeeld. Samen met de sculpturen aan de bovenverdieping werd deze steen in opdracht van bouwmeester Christoffel van den Berghe uitgevoerd, naar het contract van 1530. De oorspronkelijke steen bevindt zich echter in het *Museum voor Stenen Voorwerpen*. (22)

Zes moderne gevelstenen sieren de hoge bakstenen muur van het Provinciaal Gouvernement in de *Henegouwstraat*, gebouw dat, na de totale verwoesting van het vorige gebouw, in 1944 werd opgetrokken. Elk personage op deze reliëfs symboliseert een verschillend beroep : metaalbewerker, landbouwer, mijnwerker, textielarbeider, tuinbouwer en bouwvakarbeider.

Het "vry huys, vry erve" op de *Hoogpoort* werd reeds in 1356 "Den Ram" genoemd. Na een splitsing en een later opnieuw samenvoegen (23) werd het in 1732 herbouwd en de gevel werd met verschillende gevelstenen versierd. De huisbenaming "Dit es den Ram" staat op een steen boven de

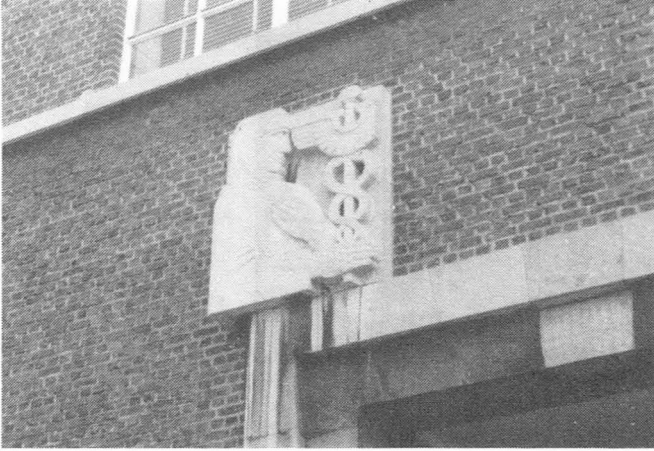
Bevrijdingslaan 1.
Kinderverzorgster met
kinderen.

Bevrijdingslaan 94.
Badende vrouw.

Gents Museum voor
Stenen Voorwerpen.
Staakmolen.
(Copyright A.C.L.
Brussel)

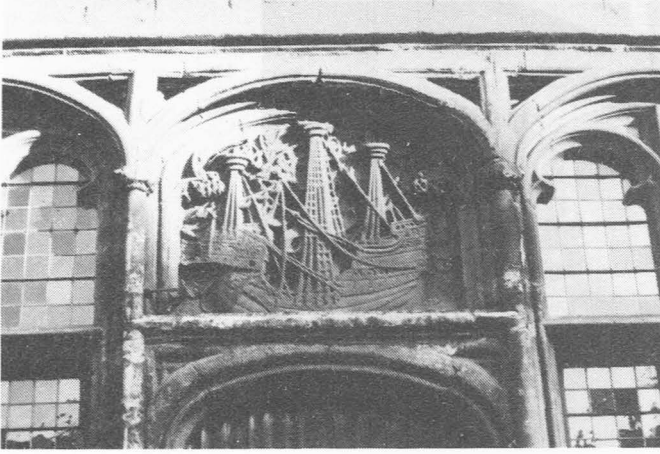
Coupure 264.
Asklèpios.

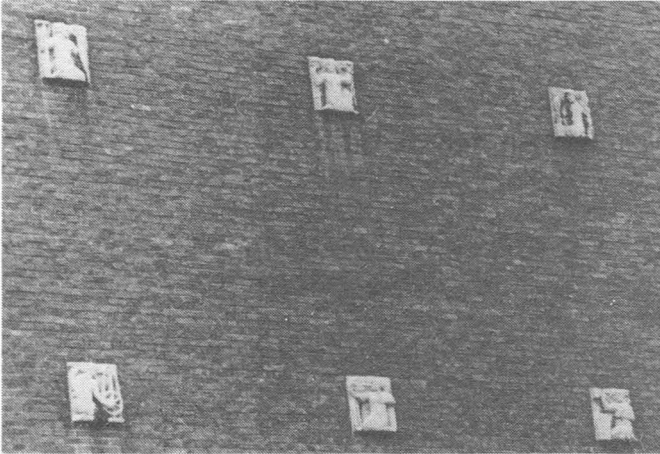
Oude Houtlei 126.
Asklèpios.

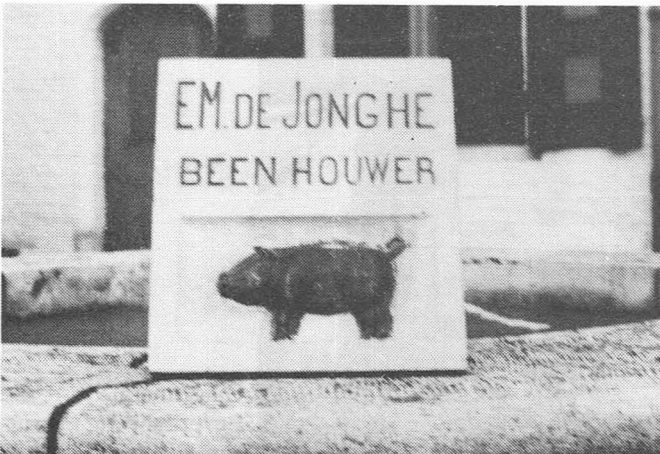
Galgenberg 2.
Egyptische (?) kruidenarbeider.

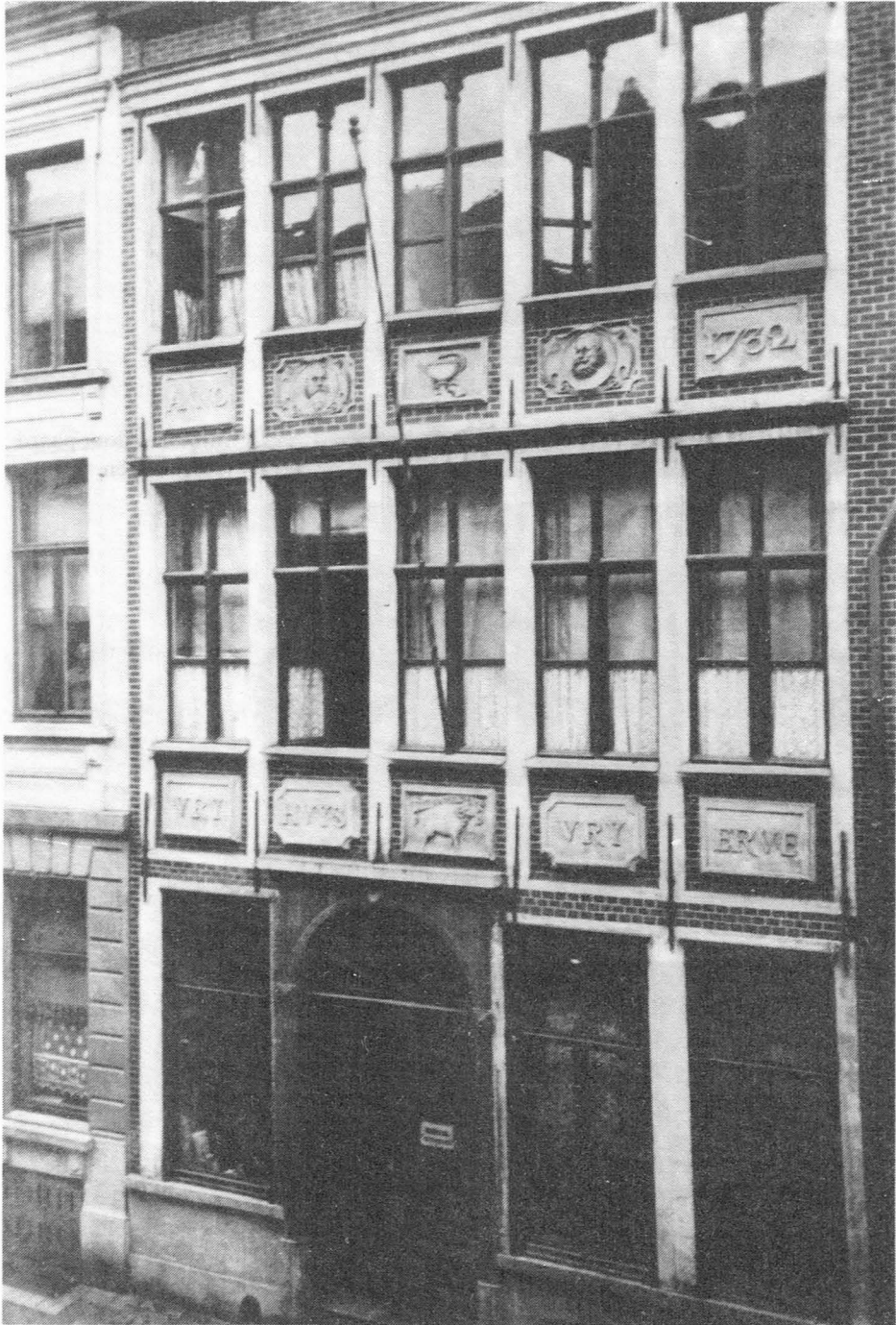
Graslei 13.
Hanzeschip (Gildehuis
der Vrije Schippers)
(1531).

Henegouwstraat, Pro-
vinciaal Gouverne-
ment. Beroepen.

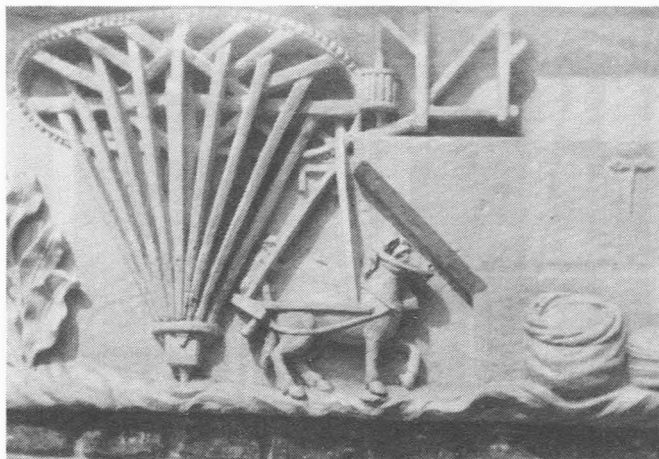

Museum voor Volks-
kunde, Gent. Been-
houwersgevelsteen.

Hoogpoort 10. Dit es den ram 1732.
(Foto : Stadsarchief, Gent)

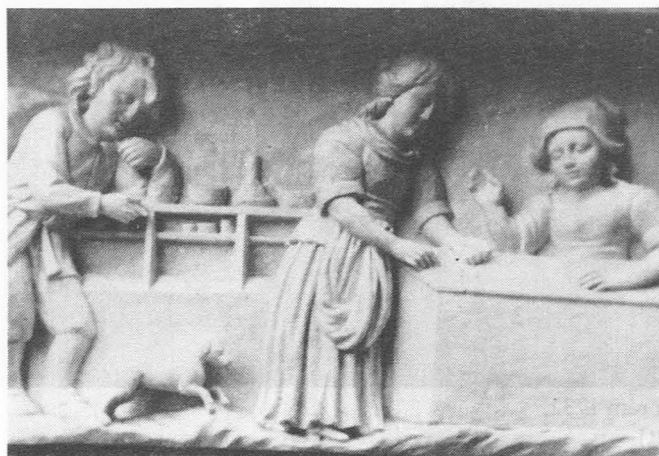
Meersenerstraat 10. Scènes i.v.m. meelhandel (Huis "De Lelie")

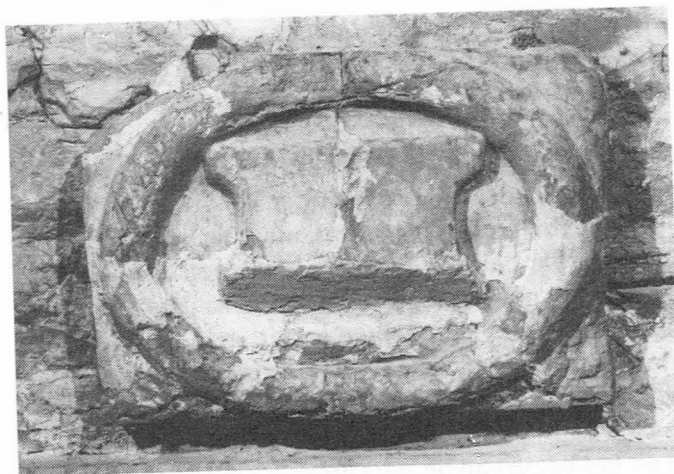
Grutmolen door paard voortbewogen.

Verkoop v. meel bij de mulder.

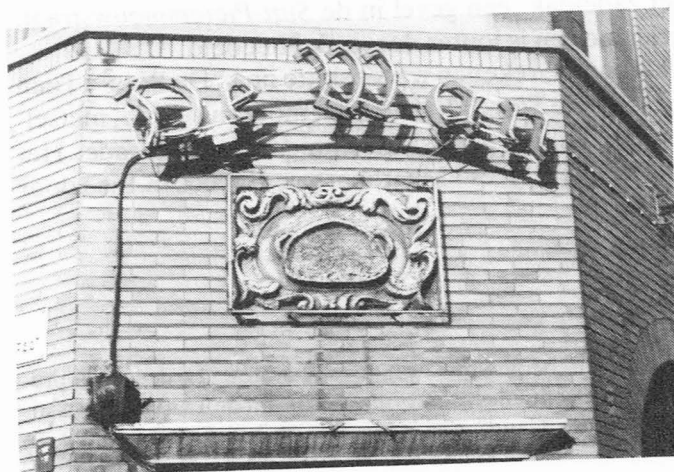
Winkelscène.

Gents Museum voor
Stenen Voorwerpen.
Aambeeld in krans.
(Copyright A.C.L.
Brussel)

Sint-Pietersnieuwstraat
91. Spinster.

Sint-Salvatorstraat 1.
De Wan.

ingang. Twee van de vijf boven de eerste verdieping geven het bouwjaar aan. De andere drie verwijzen waarschijnlijk naar de bouwheren. Midden in staat de beker met de slang, zinnebeeld van de geneeskunde.

Het Gildeboek der Pijnders van 1494 vermeldt reeds een brouwerij “In de lelie ande suvelbrugge” en in het Politye boeck van 1663 door J. Billet opgesteld, heet de brouwerij nog steeds “lelie in de Suijvelsteghe”. Ondertussen veranderde de straatnaam in *Meersenijsstraat*, maar de huisbenaming bleef. Getuige de gevelsteen “De Lelie” die we bij de rubriek der plantennamen aanhalen. Aan diezelfde gevel hangen echter tevens drie prachtige reliëfs die drie scènes in verband met de meelhandel uitbeelden : een grutmolen, door een paard voortbewogen, de verkoop van meel bij de mulder en een winkelscène. Vóór enkele jaren werden deze gevelstenen herschilderd.

Een steentje, daterend uit het begin van de 20e eeuw, bevindt zich nu in het *Museum voor Volkskunde*. Het behoorde toe aan E.M. De Jonghe, beenhouwer uit de Van Crombrughestraat. Het reliëf in wit marmer beeldt een varkentje uit. Het werd in 1909 in de gevel gemetseld en tijdens de herbouwing in 1974 aan het voornoemd museum geschonken.

In het *Museum voor Stenen Voorwerpen* zagen we een gevelsteen waarvan we de oorsprong niet kennen. Op het zandstenen uithangteken ziet men de afbeelding van een aambeeld waarrond een elliptische lauwerkrans ligt. Of deze steen in de gevel werd gemetseld van een smidse of van een herberg kan men enkel raden.

Op de *Sint-Kwintensberg* stond, jaren geleden, een 18de-eeuwse gevel waaraan een steen prijkte waarop een landbouwer of een brouwer met een gaffel in reliëf stond gebeiteld. Een paar bomen suggereerden een landschap. De gevel werd gesloopt en de gevelsteen is zoek. Enkel een foto uit het Gents Stadsarchief bewijst het vroegere bestaan van dat reliëf.

Een gepolychromeerde gevelsteen, vervaardigd nà de Tweede Wereldoorlog versiert, onder het zadeldak, een gevel in de *Sint-Pietersnieuwstraat*. Het stelt een spinstertje voor en is louter decoratief bedoeld.

Bij de afbeelding der beroepen, rekenen we tenslotte nog “De Wan”. Toen men het café op de hoek van de *Sint-Salvatorstraat* moderniseerde, metselde men de vroegere rechthoekige gevelsteen opnieuw in de façade. Het “Wanneken an den Halsbreker” (lees : Meerhem) werd reeds in 1663 door Billet vernoemd.

NOTEN

- (22) Van Duyse, H., *Inventaire archéologique de Gand, 20-4-1898* “Le décor sculptural est dan ses dispositions essentielles, conforme au contrat de 1530. Celui-ci stipulait, autre une “Pucelle de Gand” non exécutée, un beau navire figuré en

bonne taille au-dessus de la porte... Sur le mur pignon des bateliers jetant l'ancre."

(23) De Potter, F., op.cit., 1901, II, p. 324.

Lode HOSTE
('t Vervolgt)

DE GESCHIEDENIS VAN DE VYT-BORLUUTFUNDA- TIE EN HET LAM GODS (Vervolg)

1963, maart 10. Voor de eerste maal werd het Lam Gods-dossier door J. Matthijs, procureur-generaal bij het parket van het Hof van Beroep te Gent voor publicatie vrijgegeven. Cels, de auteur van het boek, *De Rechtvaardige Rechters*, nam een interview af van de gepensioneerde commissaris Luysterborgh, die zich gevestigd had in de buurt van Rijsel, en deze meende dat de achterhouding van de bekentenis van Goedertier zeer veel nadeel berokkend had aan het verdere verloop van het onderzoek (blijkbaar niet voor de Duitse bezetters). Naar aanleiding van het boek loofde de weduwe van David M. van Buuren op 1 november een premie uit van 500 000 Fr aan de persoon die binnen de 2 jaar het gestolen paneel zou ontdekken. Een Brugs inspecteur der apothekers meende steunend op de brieven van Goedertier uit te maken waar zich het paneel bevond, nl. in de Gentse kathedraal. Door tussenkomst van Théo Lefèvre wou hij een onderzoek laten instellen in de kathedraal wat geweigerd werd door de vicaris-generaal De Kesel (317).

1964. Voor de Wereldtentoonstelling te New-York vroeg men om de panelen van Adam en Eva te mogen uitlenen, wat geweigerd werd door de kerk-fabriek.

1966. Op verzoek van graaf O. de Kerchove de Denterghem schilderde Roger Raveel, Lucassen Renier, Raoul De Keyser en Etienne Elias de muurschilderingen in de gangen van het kasteel te Beervelde. De graaf deelde me mee dat oorspronkelijk één deel van een muur moest geschilderd worden, maar dat Raveel zelf voorstelde om met zijn vrienden de oude keldergangen volledig te beschilderen voor de reeds overeengekomen prijs. Op één der muren vinden we een vrije interpretatie naar het aanbiddingspaneel van het Lam Gods (318).